

de Rechtspraak

De staatssecretaris van Veiligheid en
Justitie
mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2595 CL Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23

www.rechtspraak.nl

datum 18 juni 2012
doorkiesnummer 070 - 361 9721
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk 5724505/12/6
onderwerp Advies Wetsvoorstel langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en
vrijheidsbeperking
bijlage(n) 1

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 27 maart 2012 met opgemeld kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) u te adviseren over het conceptwetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het schrappen van de maximale duur van de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling met dwangverpleging, het verlengen van de proeftijden van de voorwaardelijke invrijheidstelling en de invoering van een langdurige gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel voor terbeschikkinggestelden en zedendelinquenten (Wetsvoorstel langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking) (het “**Wetsvoorstel**”).

De hoofdlijnen van het advies

In hoofdlijnen houdt het advies het volgende in:

- de noodzaak of wenselijkheid van het schrappen van de maximale duur van de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege is niet gebleken, in het bijzonder nu die maximale duur niet lang geleden, namelijk op 1 januari 2008, is verlengd van drie naar negen jaar en dus nog geen zicht bestaat op de toereikendheid van die wetswijziging;
- de introductie van een gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel in aansluiting op een gevangenisstraf ter zake van bepaalde zedendelicten of op een terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege is onvoldoende onderbouwd en doordacht.

De Raad ontraadt de indiening van het Wetsvoorstel in de voorliggende vorm.

Het Wetsvoorstel

Het Wetsvoorstel strekt tot:

- het schrappen van de maximale duur van de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling met dwangverpleging, waardoor het mogelijk wordt langdurig en eventueel levenslang toezicht te houden;
- het gelijktrekken van de minimumduur van de proeftijd van de bijzondere voorwaarden met de minimumduur van de proeftijd van de algemene voorwaarde van de voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.). Het onderscheid tussen de beide proeftijden in artikel 15c Sr wordt

datum 18 juni 2012
pagina 2 van 9

opgeheven. Verder wordt het mogelijk om de proeftijd van de voorwaardelijke invrijheidsstelling te verlengen;

- de introductie van een zelfstandige langdurige gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel voor terbeschikkinggestelden met dwangverpleging wier terbeschikkingstelling definitief is beëindigd en voor zedendelinquenten wier gevangenisstraf is geëindigd of wier voorwaardelijke invrijheidsstelling na een gevangenisstraf is geëindigd, welke inhoudt dat voorwaarden worden gesteld ten aanzien van het gedrag of ten aanzien van de bewegingsvrijheid in de samenleving.

Volgens de Memorie van Toelichting (MvT) is het belang van het Wetsvoorstel gelegen in het creëren van de bevoegdheid voor de rechter het gedrag van de veroordeelde te reguleren en te beperken, wanneer door het plegen van het strafbaar feit sprake is van een geschokte rechtsorde en de leefomgeving van burgers, slachtoffers en getuigen moet worden beschermd.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

De Raad heeft kennis genomen van het Wetsvoorstel en heeft een aantal inhoudelijke opmerkingen en bezwaren. De Raad wijst erop dat met het Wetsvoorstel een schijn van veiligheid wordt gecreëerd en dat de rechter door de getrapte tenuitvoerleggingprocedure van de gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel zich waarschijnlijk genoodzaakt zal zien (zeer) terughoudend te zijn om de maatregel op te leggen. De Raad komt tot de conclusie dat indiening van het Wetsvoorstel in de voorliggende vorm dient te worden ontraden.

1. Opmerkingen

1.1 Het schrappen van de maximum termijn voor de verlenging TBS met voorwaarden

De Raad werpt de vraag op of het schrappen de maximale duur van de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling met verpleging voorziet in een behoefte die in de praktijk is gebleken, en of deze maatregel noodzakelijk is.² Van een behoefte kan bezwaarlijk sprake zijn nu de maximumduur van de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling met verpleging eerst enkele jaren geleden, namelijk op 1 januari 2008, is verlengd van drie naar negen jaar en derhalve nog niet kan zijn gebleken

---

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

² Met betrekking tot de noodzakelijkheid van de voorgestelde regeling verwijst de Raad naar I.C. van der Vlies, *Het wetsbegrip en beginselen van behoorlijke wetgeving*, diss. Amsterdam UvA, 1984 (m.n. p. 190 e.v.) en vooral ook naar de Aanwijzingen voor de regelgeving (circulaire van de Minister van Algemene Zaken van 18 november 1992, Stcrt. 1992, 230, daarna meermalen aangepast), in het bijzonder de aanwijzingen 6, 7 en 9.

datum 18 juni 2012
pagina 3 van 9

dat die wetwijziging niet toereikend is.³ Daarbij moet niet uit het oog worden verloren dat de rechter eerst tot voorwaardelijke beëindiging zal overgaan, als daartoe voldoende grond bestaat, met name op het punt van het recidiverisico. Met het scheppen van de mogelijkheid de voorwaardelijk beëindigde terbeschikkingstelling levenslang te laten doorlopen, wordt bovendien een schijn van veiligheid in het leven geroepen. Het toezicht kent immers ook binnen die modaliteit grenzen.

1.2 De gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel

Ook wat betreft de introductie van de gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel in aansluiting op een gevangenisstraf ter zake van bepaalde zedendelicten of een terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege werpt de Raad de vraag op of daarmee wordt voorzien in een behoefte die in de praktijk is gebleken, en of die maatregel noodzakelijk is.⁴ Uit de MvT blijkt bovendien niet of lering is getrokken uit de onlangs beschikbaar gekomen evaluatie van de vergelijkbare gedragsbeïnvloedende maatregel voor jeugdigen (art.77w Sr). Daaruit blijkt dat die maatregel slechts (zeer) beperkt wordt ingezet.

De Raad wijst verder op de uitzonderlijke procedurele vormgeving van de maatregel. De rechter wordt immers gevraagd een maatregel ter bescherming van de veiligheid van de maatschappij op te leggen, waarvan het op het moment dat deze wordt opgelegd, ongewis is of er te zijner tijd termen zijn om deze ten uitvoer te leggen. Om tegen die tijd te bepalen of die termen er zijn, bevat het Wetsvoorstel een soort getrapte tenuitvoerleggingprocedure. Er lijkt verondersteld te worden dat de rechter het zekere voor het onzekere zal nemen, onder het motto: we zien later wel. Het is de vraag of de rechter daartoe bereid zal zijn want als de noodzaak ten tijde van de uitspraak onvoldoende voorzienbaar is, is de opportuniteit van het opleggen van de maatregel in het geding. De Raad acht het daarom waarschijnlijk dat de rechter (zeer) terughoudend zal zijn met het opleggen van de maatregel. Daarnaast rijst de vraag of maatregelen ter verwezenlijking van de met het Wetsvoorstel beoogde doelen, zeker als het gaat om opname in een instelling, niet beter kunnen worden ingebed in de wetsvoorstellen Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg⁵ en/of de Wet forensische zorg.⁶

De Raad constateert verder dat de voorwaarde voor het opleggen van de maatregel - afgezet tegen het feit dat de maatregel ingrijpend kan uitpakken - vaag is geformuleerd, namelijk ter bescherming van de veiligheid van de maatschappij, personen, slachtoffers of goederen (art. 38z. lid 1 Sr). Daardoor is al zeer snel aan die voorwaarde voldaan. Ook de drempel voor de tenuitvoerlegging van de maatregel is ruim geformuleerd, namelijk a) indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan, of b) indien dit ter voorkoming van belastend gedrag jegens slachtoffers of getuigen, of ter voorkoming van de confrontatie van veroordeelde en slachtoffer of getuige noodzakelijk is (art. 38z, lid 3 Sr). Vooral de onder a genoemde drempel, die dus op zichzelf reeds voldoende is voor oplegging, is nauwelijks als zodanig te beschouwen. Gezien het ingrijpende en

---

³ Wet tot verlenging van de totale duur van de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging van overheidswege, Stb. 2007, 465.

⁴ Zie voetnoot 2.

⁵ Kamerstukken II 2009-2010, 32399.

⁶ Kamerstukken II 2009-2010, 32398.

datum 18 juni 2012
pagina 4 van 9

verstrekken karakter van de maatregel acht de Raad een verzwarende van de criteria voor oplegging en tenuitvoerlegging op haar plaats.

De getrapte oplegging- en tenuitvoerleggingprocedure wekt bevreemding in het licht van het gegeven dat het Openbaar Ministerie - zonder meer - is belast met de tenuitvoerlegging van door de rechter in onvoorwaardelijke vorm opgelegde sancties (art. 553 Sv); daar is geen toewijzing van een vordering tot tenuitvoerlegging voor nodig. Het Wetsvoorstel staat daarom op gespannen voet met het systeem van de wet door de tenuitvoerlegging van de maatregel afhankelijk te maken van een vordering van de officier van justitie. Indien en voor zover de getrapte oplegging- en tenuitvoerleggingprocedure wordt gehandhaafd, ware te kiezen voor een "verlof tot tenuitvoerlegging" en een "vordering verlof tot tenuitvoerlegging".⁷ Een verlofconstructie is het strafrecht niet vreemd, waarbij in het bijzonder kan worden gewezen op de vordering tot verlof tot tenuitvoerlegging van lijfswang (art. 577c Sv).⁸

Blijkens de MvT (p. 15) vormt de maatregel (ook) een alternatief voor de verdachte aan wie geen terbeschikkingstelling kan worden opgelegd, bijvoorbeeld omdat hij niet heeft meegewerkt aan gedragskundig onderzoek. Daarmee is in feite een van de doelstellingen van het Wetsvoorstel om - via een U-bocht - de mogelijkheid voor oplegging van een verstrekken maatregel aan weigerende observandi te creëren. Het gaat immers om een met de terbeschikkingstelling vergelijkbare maatregel, omdat opname in een kliniek een voorwaarde van de maatregel kan zijn, de maatregel vijf jaar duurt en deze steeds kan worden verlengd. De Raad adviseert het Wetsvoorstel op dit punt te heroverwegen.

Verder rijst de vraag hoe de getrapte oplegging- en tenuitvoerleggingprocedure zich verhoudt tot artikel 7 EVRM, want kan nog wel gesproken worden voorzienbaarheid in de zin van dat artikel, nu de invulling met voorwaarden van de maatregel pas jaren later aan de orde kan zijn? De Raad wijst in dit verband op de uitspraken van het EHRM over de (*nachtraegliche*) *Sicherungsverwahrung* in Duitsland.⁹ De Raad acht het gewenst dat in de MvT (§ 10 Grondrechtelijk kader) daarop wordt ingegaan.

1.3 Overgangsrecht

Het Wetsvoorstel strekt tot wijziging van het materiële (sanctie)recht, maar bevat geen bepalingen van overgangsrecht. Mede in het licht van HR 12 juli 2011, LJN BP6878, NJ 2012, 78, en HR 20 december 2011, LJN BT6435, NJ 2012, 236, en BP9449, LJN 2012, 237 (m.nt. Pme), adviseert de Raad hierin alsnog te voorzien en in de MvT expliciet aan dit onderwerp aandacht te besteden.

Dit punt is ook relevant voor de werklastgevolgen van het Wetsvoorstel. In de MvT (p. 28 en 29) worden in het kader van de financiële- en uitvoeringsconsequenties jaartallen genoemd, maar niet blijkt van welk overgangsrecht daarbij is uitgegaan.

In de bijlage bij deze brief wordt nog een aantal inhoudelijke opmerkingen gemaakt.

---

⁷ Art. 38z, lid 2 Sr zou dan kunnen luiden: "De in het eerste lid bedoelde maatregel kan niet ten uitvoer worden gelegd dan na daartoe verkregen verlof van de rechtbank." In het derde lid zou vervolgens de procedure kunnen worden beschreven.

⁸ Vgl. verder de artikelen. 552oa, 552p, 552qq Sv en artikel 13c WOTS.

⁹ Vgl. EHRM, 17 december 2009, 19359/04, M. tegen Duitsland.

2. Werklastgevolgen

Het Wetsvoorstel heeft werklastgevolgen voor de rechtspraak. In de MvT (p. 28) wordt ten aanzien van de werklastgevolgen ten onrechte als uitgangspunt genomen dat de maatregel in de praktijk slechts aan een beperkt aantal personen zal worden opgelegd en dat deze pas zal worden geëffectueerd na een (lange) periode van terbeschikkingstelling of gevangenisstraf. Zo plegen voor het voorhanden hebben en/of verspreiden van kinderpornografie (art. 240b Sr) geen lange gevangenisstraffen te worden opgelegd terwijl de terbeschikkingstelling in die gevallen is gemaximeerd tot vier jaren.¹⁰ Het opleggen van de maatregel zal in die gevallen naar verwachting eerder en vaker geïndiceerd zijn. De inschatting is, rekening houdende met de omvang van de doelgroep en het recidivepercentage, dat de maatregel in 125 gevallen per jaar opgelegd zal worden. De maatregel draagt dan ook geen subsidiair karakter, zoals in de MvT wordt gesteld. Verder is onduidelijk waarop de verwachting is gebaseerd dat de maatregel slechts in een beperkt aantal gevallen niet zal worden nageleefd (MvT p. 28). Gelet op de aard van de delicten, waarvoor de maatregel kan worden opgelegd, is dat de vraag. De veronderstelling dat het aantal vorderingen tot tenuitvoerlegging van de maatregel ex artikel 38z Sr beperkt zal blijven, lijkt daarom voorbarig.

Verder worden in de MvT bij de bespreking van de werklastgevolgen voor de rechtspraak enkele gevallen waarin de tussenkomst van de rechter is vereist, over het hoofd gezien. Zo zal de opheffing van de maximering van de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling tot extra toetsmomenten door de rechter leiden. Voorts staat tegen de toewijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging van de maatregel van artikel 38z Sr en tegen de verlenging van die maatregel hoger beroep open. Daarnaast kan tussentijds aan de rechter om opheffing van de maatregel of wijziging van de voorwaarden van die maatregel worden verzocht en ook tegen die beslissingen kan hoger beroep worden ingesteld (art. 38z, lid 12 Sr). Verder kan hoger beroep worden ingesteld tegen de beslissing om de maatregel dadelijk uitvoerbaar te verklaren (art. 38z, lid 13 Sr). Daarnaast heeft de rechter-commissaris een rol bij overtreding van de voorwaarden van de maatregel van artikel 38z Sr.

De werklastgevolgen voor de rechtspraak zullen zich door de inhoud van het Wetsvoorstel pas op termijn in sterkere mate voordoen. Naar verwachting zijn die gevolgen in de eerste vijf jaar na inwerkingtreding beperkt, omdat het in die periode nog vooral zal gaan om het opleggen van de maatregel, hetgeen leidt tot een toename van de behandeltijd per zaak. Daarna kunnen de structurele werklastgevolgen wel substantieel zijn, omdat dan de vordering tot tenuitvoerlegging of verlenging van de maatregel, de vordering of het verzoek tot wijziging van de voorwaarden en de bemoeienis van de rechter-commissaris bij overtreding van de opgelegde maatregel steeds meer zal voorkomen. De meervoudige kamer zaken die hiermee gepaard gaan, zijn gemiddeld zwaardere strafzaken en zullen leiden tot €900.000,= meerkosten per jaar. Als daarbij worden opgeteld de extra zaken voor de rechter-commissaris, de rechtbank en het hof, dan leidt een doorrekening tot een structurele toename van de werklast van ruim 1,6 miljoen euro per jaar.

---

¹⁰ Penitentiaire kamer van het gerechtshof Arnhem 7 mei 2012, LJN BW 6021.

datum 18 juni 2012
pagina 6 van 9

Totale werklastconsequenties

	2013	2014	2015	2016	2017	2018 structureel per jaar	
Effect hogere aantallen	0	0	7 004	15 324	35 020	61 296	718 345
Effect wijziging gemiddelde zaakwaarte	0	0	31 417	64 480	157 087	257 920	3 223 102
Effect behandeltime per zaak	43 770	43 770	20 177	-4 422	-74 122	-148 826	-2 340 620
Kosten RC	0	0	0	0	0	0	4 577
Totale effect wetsvoorstel	43 770	43 770	58 599	75 382	117 985	170 390	1 605 404

Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

mr. F.W.H. van den Emster
Voorzitter

Bijlage 1: inhoudelijke opmerkingen

- *Art. 38z, lid 1:* Uit de MvT valt op te maken dat in dit lid met “gevangenisstraf” een (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraf wordt bedoeld. Voor de duidelijkheid ware dat in dit lid tot uitdrukking te brengen
- *Art. 38z, lid 2:* Volgens dit lid dient het Openbaar Ministerie tien weken vóór het einde van de terbeschikkingstelling een vordering tot tenuitvoerlegging van de maatregel te doen, maar daarbij wordt voorbij gegaan aan de mogelijkheid dat de rechter de vordering tot verlenging van de terbeschikkingstelling kan afwijzen, waarna deze – na het onherroepelijk worden - met onmiddellijke ingang eindigt. De Raad adviseert alsnog een sluitende regeling te formuleren.
- *Art. 38z, lid 2:* Ook wordt voorbijgegaan aan de mogelijkheid dat een korte gevangenisstraf is opgelegd, of dat de gevangenisstraf vrijwel geheel wordt verrekend met de ondergane verzekering en voorlopige hechtenis, waardoor het Openbaar Ministerie geen tien weken heeft om tijdig een vordering tenuitvoerlegging te doen.
- *Art. 38z, lid 2 en 7:* Gesproken wordt van een medische verklaring. Hier ware aan toe te voegen: en/of een verklaring van een of meer gedragskundigen.
- *Art. 38z, lid 3:* De maatregel kan ten uitvoer worden gelegd als er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan. De Raad vraagt zich af op grond waarvan de rechter tot die conclusie moet komen. De Raad acht het gewenst dat daarop in de MvT wordt ingegaan.
- *Art. 38z, lid 4 sub f:* Dit lid maakt het onder meer mogelijk het verrichten van vrijwilligerswerk te verbieden. Het ligt voor de hand om in voorkomende gevallen het werken met kwetsbare groepen (kinderen, bejaarden) te kunnen uitsluiten, maar veelal zal er geen bezwaar zijn tegen andere vormen van vrijwilligerswerk. Het gebrek aan dagbesteding verhoogt vaak de kans op recidive. De Raad adviseert daarom dit lid zodanig aan te passen dat bepaalde vormen van vrijwilligerswerk kunnen worden verboden.
- *Art. 38z, lid 7:* Onduidelijk is waarom wordt gekozen voor een verlenging van telkens vijf jaar. In het kader van de proportionaliteit en de “vinger-aan-de-pols-gedachte” acht de Raad het gewenst dat ook een kortere verlengingstermijn mogelijk wordt gemaakt. De Raad adviseert daarom dat in de tweede volzin van dit lid ‘ten hoogste’ wordt toegevoegd. Daarnaast verdient het overweging om de maximale termijn van vijf jaar te beperken tot twee jaar, omdat dit beter aansluit bij andere vergelijkbare termijnen bij de terbeschikkingstelling en de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (vgl. art. 38d, lid 2 resp. art. 77t, lid 1 Sr). Een dergelijke termijn is in het bijzonder op zijn plaats als een opname in een zorginstelling is gelast.
- *Art. 38z, lid 10:* De maatregel vervalt onder meer als aan de veroordeelde wederom wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf en in de uitspraak tevens opnieuw de maatregel wordt opgelegd. Hier ware om de praktische redenen een drempel in te bouwen wat betreft de duur van

de nieuwe gevangenisstraf, bijvoorbeeld zes maanden, zodat bij een kortere gevangenisstraf de oude maatregel blijft doorlopen. Daarmee wordt ook tegemoetgekomen aan het hiervoor ten aanzien van het tweede lid genoemde praktische punt met betrekking tot de tien weken termijn.

- *Art. 38z, lid 12, en MvT p. 24:* De Raad veronderstelt dat is bedoeld dat het beroep tegen (het verlot tot) de tenuitvoerlegging van de maatregel wordt behandeld door de penitentiaire kamer van het gerechtshof te Arnhem. Dit ware in de MvT met zoveel woorden tot uitdrukking te brengen.
- *MvT p. 18:* Wat betreft de verhuisplicht wordt voorbijgegaan aan het beleid van veel tbs-klinieken om in beginsel te resocialiseren in de regio van herkomst. De maatregel impliceert dat een terbeschikkinggestelde die in het kader van proefverlof is geresocialiseerd in de regio van herkomst en bij wie de resocialisatie in die regio is voortgezet in het kader van een voorwaardelijke beëindiging, na ommekomst van die terbeschikkingstelling zich ziet geconfronteerd met een verhuisplicht. Dit scenario acht de Raad ongewenst. Voorts blijft in de MvT in het midden voor wiens rekening de kosten van een verhuizing ten gevolge van een verhuisplicht zijn: de Staat of de gewezen verdachte? Daarbij dient ook gedacht te worden aan de mogelijke verliezen die geleden worden op een woonsituatie, en aan problemen bij het verkrijgen van een sociale huurwoning in een andere gemeente.
- *MvT p. 19:* Opgemerkt wordt dat de eis van proportionaliteit een beletsel vormt bij een gevangenisstraf voor onbepaalde duur, maar niet bij een maatregel. Dit is, aldus gesteld, onjuist. Het moge zo zijn dat de proportionaliteit bij oplegging van een maatregel een minder grote rol speelt dan bij strafoplegging, maar dit beginsel is daarbij niet van onwaarde.¹¹ De vraag naar de proportionaliteit laat zich bij de voorgestelde maatregel voorts zeer lastig beantwoorden. Immers, bij het opleggen van de maatregel is nog niet duidelijk wat de maatregel bij de latere tenuitvoerlegging daarvan zal behelzen (louter een alcoholverbod of zelfs een opname in een zorginstelling voor de duur van een jaar). Ook de eventuele duur van de maatregel is ongewis. Vijf jaar vrijheidsbeperking, zelfs telkens te verlengen met vijf jaar, naast straf of maatregel, kan een (groeve) disbalans opleveren ten opzichte van de aard en omvang van de bewezen feiten.
- *MvT p. 22 en 23:* Hier wordt opgemerkt dat de dadelijke uitvoerbaarheid van de maatregel niet stuit op ernstige nadelen, omdat er geen sprake zou zijn van vrijheidsbeneming. Echter, een op grond van de maatregel verplichte (klinische) opname in een inrichting kent de facto veelal een vrijheidsbenemend karakter. Bovendien kan vervangende hechtenis volgen indien niet aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Hier ware in de MvT nader op in te gaan.
- *MvT p. 25:* Hier wordt opgemerkt dat de voormalige verdachte, die is aangehouden omdat hij zich niet aan de bij de maatregel gestelde voorwaarden zou hebben gehouden, een verzoek om

---

¹¹ Vgl. uitgebreide bespiegelingen van de wetgever met betrekking tot de gedragsbeïnvloedende maatregel bij jeugdigen (Kamerstukken II, 2005-2006, 30 332, nr. 3, p. 9 en Kamerstukken II, 2006-2007, 30 332, nr. 8 p. 8) en - bij wijze van voorbeeld hoe de proportionaliteit in de praktijk wordt meegewogen – Rb Den Haag, 23 oktober 2011, BU4347. Vgl. bij terbeschikkingstelling: HR 27 maart 2012, LJN BV6996, en Hof Arnhem, 21 februari 2011, LJN BP5804.

datum 18 juni 2012
pagina 9 van 9

schadeloosstelling kan indienen bij het College van procureurs-generaal indien de rechter-commissaris een vordering tot tenuitvoerlegging van de officier van justitie afwijst en hij dus ten onrechte van zijn vrijheid is beroofd geweest. Volgens de MvT valt een dergelijk verzoek niet onder de vergoedingsregelingen van de artikelen 89 e.v. en 591 e.v. Sv en dient het te worden beoordeeld op grond van het civiele recht en toepasselijke jurisprudentie. De MvT is daarmee in tegenspraak met het voorgestelde veertiende lid van artikel 38z Sr omdat daarin juist artikel 38ij Sr overeenkomstig van toepassing wordt verklaard en derhalve de regeling van artikel 89 Sv. De Raad onderschrijft het overeenkomstig van toepassing verklaren van artikel 38ij Sr.

- *MvT p.18 e.v.*: De Raad zet vraagtekens bij het realiteitsgehalte van de beschouwingen in paragraaf 7.1. Met name dringt zich de vraag op of het kan voorkomen dat de voorwaardelijke beëindiging van de terbeschikkingstelling met verpleging wordt beëindigd (omdat het recidivegevaar naar een aanvaardbaar niveau is teruggebracht is), en dat er desondanks gronden zijn om de voorgestelde maatregel van artikel 38z Sr op te leggen. In de MvT ware hierop nader in te gaan. Dat geldt overigens ook voor de veronderstelling in paragraaf 6.1 dat de nieuwe maatregel als effect zou kunnen hebben dat terbeschikkinggestelden eerder uit die maatregel zullen uitstromen.